

Т. В. Сулятицький

Крижанівський Богдан Володимирович

КРИЖАНІВСЬКИЙ Богдан Володимирович (24. 10. 1894, Львів – 20. 04. 1955, Чернівці) – композитор, диригент, театральний діяч. Брат [С. Крижанівського](#). Заслужений артист УРСР (1943). Член СКУ (1932). Закін. Львів. (1916; кл. фортепіано) та Віден. (1918; кл. теорії та композиції О. Недбаля) консерваторії. Працював піаністом і хормейстером у Новому Львів. театрі (1918). Один з організаторів (1919, Вінниця) і диригент (до 1923) Укр. драм. театру ім. І. Франка. Із театром гастролював на Поділлі, Черкащині, Херсонщині, Чернігівщині. 1923–25 – зав. муз. частини Укр. драм. театру ім. М. Заньковецької; водночас 1922–26 – організатор хор. капели ім. М. Леонтовича, вчитель муз. школи, кер. церк. хору (усі – Чернігів). 1926–30 – диригент, зав. муз. частини театру «Березіль» (Харків). 1930 організував 1-й Укр. театр муз. комедії у Харкові. 1931–32 – гол. диригент Хабаров. театру опери та балету (РФ), муз. театрів Ташкента, Владивостока (РФ); 1934–45 – зав. муз. частини і диригент Харків. укр. драм. театру ім. Т. Шевченка; 1945–48 – директор і худож. кер. Філармонії; 1948–53 – директор Муз. училища, водночас зав. муз. частини Укр. муз.-драм. театру ім. О. Кобилянської; 1953–55 – методист Будинку нар. творчості (усі – Чернівці). 1952 звинувач. у бурж. націоналізмі й «відхиленні від реаліст. мистецтва», позбавлений звання. К. вивчав укр. автентич. муз. фольклор Буковини. Написав солоспіви на тексти поетів-класиків. Організатор Об'єдн. самодіял. композиторів Буковини (1955).

Основні твори

опера «Богдан Хмельницький» (1939–40, 4 дії, незакінчена); муз. комедія «Із-за гори кам'яної» З. Каца, М. Талалаєвського (1946); вокал.-симф. поема «Данило Галицький» на текст М. Бажана (1946, у 2-х ч.); Концерт для фортепіано з оркестром (1950, у 2-х ч.); камерно-інструм. квартети, тріо для скрипки, віолончелі з фортепіано (1953); для скрипки – скерцо «Росте зіллячко романець» (1934), «Капричіо» (1937); Вальс для 2-х скрипок і фортепіано (1940); «Інтермецо», «Серенада»; ноктюрни для кларнета; хор. твори з фортепіано: «Ой у саду, у садочку», «Біжи, біжи, Черемоше», «Буковинські коломийки»; романси і пісні; музика до драм. вистав: «Марія Тюдор» (1936), «Анджело» (1952) за В. Гюго, «Дай серцю волю, заведе в неволю» М. Кропивницького (1940), «Олекса Довбуш» Л. Первомайського, «Талан» М. Старицького, «Шельменко-денщик» Г. Квітки-Основ'яненка (усі – 1941), «Фронт» (1942), «Загибель ескадри» О. Корнійчука, «Підступність і кохання» Ф. Шіллера, «Мірандоліна» К. Гольдоні, «Земля» (усі – 1948), «У неділю рано зілля копала» (1955) В. Василька за О. Кобилянською, «Два капітани» В. Каверіна (1950), «Лук'ян Кобилиця» Л. Балковенка, Г. Мізюна (1953), «Загублене життя» за романом «Повія» Панаса Мирного, «Назар Стодоля» Т. Шевченка (обидві – 1954), «Отелло» В. Шекспіра (1955); музика до х/ф «Земля» (за О. Кобилянською, 1954, реж. О. Швачко, А. Бучма).

Рекомендована література

1. Селезінка В. Це був великий трудівник // Золотої нитки не згубіть. Чц., 2001;
2. Гусар Ю. Зірки не гаснуть. Чц., 2003;
3. 24 жовтня – 110 років із дня народження українського композитора, диригента, педагога Богдана Крижанівського (1894–1955 рр.) // Чернівці. 2004, 22 жовт.

Покликання на статтю:

Крижанівський Богдан Володимирович / Т. В. Сулятицький // Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.]; НАН України, НТШ. – К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2014. – Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-772>

2001-2023 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).